

Gemeente
Woudenberg

RAADSVOORSTEL 2021

**Datum
voorstel:** 04-07-2021

Registratiekenmerk: Z.333023
Raadsvergadering van : 23 september 2021
Vergadering Commissie van: 07 september 2021
Portefeuillehouder: Marleen Treep
Behandelend ambtenaar: M. van den Heuvel

Onderwerp / voorstel: RV Regiovisie 'Samen in de wijk'

Aan de Raad.

Voorstel

Wij stellen u voor de Regiovisie 'Samen in de wijk' vast te stellen.

Inleiding

Deze regiovisie vormt het kader voor de regionale samenwerking in beschermd wonen en maatschappelijke opvang (2021-2026). Om bepaalde vormen van deze ondersteuning - ook in de toekomst- te kunnen blijven garanderen is het belangrijk dat gemeenten met elkaar samenwerken. In VNG verband is afgesproken dat gemeenten met elkaar niet vrijblijvende afspraken maken over hun samenwerking, dit is uitgewerkt in de norm voor het opdrachtgeverschap (NvO). Onderdeel van de NvO is dat de samenwerkende gemeenten een regiovisie opstellen, waarin zij vastleggen:

- Op welke onderdelen zij regionaal samenwerken;
- Wat zij willen bereiken, aan welke veranderingen zij werken;
- Hoe aan de (boven) regionale samenwerking uitvoering wordt gegeven;

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang noemen we samen ondersteuning met noodzakelijk verblijf (OMNV). Beschermd thuis behoort strikt genomen niet tot OMNV, maar is een nieuwe ondersteuningsvorm als resultaat van de doorontwikkeling van OMNV. Deze regiovisie beschrijft onze visie op dit geheel aan ondersteuning. Deze ondersteuning is onderdeel van de brede ondersteuning in het sociaal domein. Onze regiovisie bouwt voort op het beleidskader Moed Moet (2017) en de principeafspraken (2020) over de samenwerking na de doordecentralisatie van beschermd wonen.

Centrale vraag

Wil het college kennisnemen van de regiovisie 'Samen in de wijk' en deze ter vaststelling voorleggen aan de raad middels het bijgevoegde raadsvoorstel?

Gepriint op: 26-08-2021 14:58:43uur

/var/websites/gemeentebestuur.woudenberg.nl/documenten/convert/9f7a3dee-4d76-4f2f-9ced-2c5d7342d6bd.docx

Beoogd resultaat (wat)

Het realiseren en organiseren van ondersteuning met noodzakelijk verblijf in de regio Amersfoort in lijn met de vastgestelde regiovisie en afspraken over de inrichting van deze ondersteuning en de samenwerking binnen de regio.

Toelichting.

In deze regiovisie leggen gemeenten met elkaar vast hoe we in onze regio samenwerken aan een sluitend ondersteuningscontinuüm ondersteuning met noodzakelijk verblijf. Met deze regiovisie voldoen we aan de richtlijnen van de VNG (via de Norm voor het opdrachtgeverschap) en sluiten we aan op staand beleid, waaronder het regionale beleidskader Moed Moet (2017) en de principeafspraken (2020) over de samenwerking na de doordecentralisatie van beschermd wonen.

Kaders

- Wmo
- Regionaal beleidskader 'Moed Moet' (2017) en principeafspraken (2020) over de samenwerking na de doordecentralisatie van beschermd wonen

Samenvatting Regiovisie 'Samen in de wijk'

De regiovisie vormt het kader voor onze samenwerking de komende vijf jaar en is daarmee een belangrijke onderlegger voor de regionale inkoop. In paragraaf 2 is beschreven waar we staan sinds in 2018 Moed Moet is vastgesteld, het regionale beleidskader Opvang en Bescherming.

- Er is een Centrale Toegang tot OMNV georganiseerd
- Er is door de gemeenten individueel en gezamenlijk gewerkt aan versterking van het ondersteuningscontinuüm
- We hebben regionale afspraken doordecentralisatie beschermd wonen gemaakt en daarmee bevestigd dat ook na 2021 regionaal wordt samengewerkt.
- De Wlz is opengesteld voor mensen die blijvend zijn aangewezen op de geestelijke gezondheidszorg (Ggz) vanwege hun kwetsbaarheden of beperkingen(en), waardoor het aantal Beschermd Wonen plekken is afgenomen
- We werken regionaal samen aan een passend zorglandschap, met gezamenlijke inkoop en bestuurlijke samenwerking
- We bereiden ons voor op belangrijke ontwikkelingen in de komende periode, waaronder de invoering van een objectief verdeelmodel per 2023, het verdwijnen van de centrumgemeente functie en de uittreding van gemeente Veenendaal uit de regio.

In paragraaf 3 zijn de inhoudelijke uitgangspunten uitgewerkt. In Moed Moet zijn inhoudelijke richtinggevende keuzes gemaakt, die in de regiovisie zijn aangescherpt en aangevuld op basis van de samenwerkingsafspraken (2020) en gesprekken met stakeholders. De keuzes zijn:

1. Groei van zelfredzaamheid en participatie is het doel.
Aanscherping: OMNV is gericht op herstel, groei en zelfredzaamheid.
2. De eigen kracht van de inwoners en zijn omgeving is het vertrekpunt van de oplossing.
Aanscherping: OMNV wordt zo veel als mogelijk geboden in de eigen omgeving; thuis, tenzij...
3. De ondersteuningsvraag van de inwoners staat centraal.
Aanscherping: het aanbod OMNV is ingericht vanuit de ondersteuningsbehoefte van de cliënt: de ondersteuningsbehoeften van de cliënten bepalen het regionale aanbod, niet andersom.

4. Niemand tussen wal en schip.
Aanscherping: het regionale OMNV aanbod is een sluitend aanbod. Dit betekent dat wanneer OMNV is geïndiceerd, in de ondersteuningsbehoefte moet kunnen worden voorzien door het OMNV aanbod. Ongeacht de diversiteit van zorgvragen en -behoeften onder de populatie.
5. Partijen werken vraag- en resultaatgericht.
Aanscherping: het aanbod is niet meer ingericht op basis van specifieke diagnose/problematiek, maar op de fase van herstel.
6. We doen lokaal wat kan en regionaal waar meerwaarde ontstaat.
Aanscherping: er is een evenwichtige, regionale spreiding van het aanbod OMNV.
7. Elke gemeente is en blijft verantwoordelijk voor de eigen inwoners
Toelichting: preventief, tijdens en bij uitstroom is de gemeente verantwoordelijk.
8. We willen zoveel mogelijk voorkomen dat OMNV nodig is
Toelichting: Waar het kan wordt preventief inzet gepleegd om verhuisbewegingen te voorkomen en de situatie voor de klant en zijn omgeving te verbeteren.
9. OMNV is in principe tijdelijk
Toelichting: De WLZ zorgt voor de langdurige ondersteuning.
10. Er is aandacht voor de naasten en de omgeving.
Toelichting: We richten die ondersteuning niet alleen op de cliënt, maar ook op het netwerk waar mensen een (groot) beroep op doen. En we ondersteunen de buurt.

Deze keuzes leiden tot een nieuw toekomstig zorglandschap: van aanbodgericht naar vraaggericht, van voorzieningsgericht naar functiegericht.

In paragraaf 4 is beschreven hoe we lokaal aan de basisinfrastructuur werken. Hoe de basisinfrastructuur eruit ziet, is voor iedere gemeente anders. Iedere gemeente is immers verschillend in omvang en bevolkingssamenstelling. We maken daarom een set met basisafspraken over de wijze waarop gemeenten de basisinfrastructuur inrichten en hoe we met elkaar kritisch het gesprek aangaan over de manier waarop dit uitwerkt. Daarnaast gaat paragraaf 4 in op toegang tot OMNV. Deze specifieke ondersteuning vraagt om goede eenduidige triage en regie, maar ook de specifieke kennis van de problematiek en omgeving. Daarom streven we naar een zo herkenbaar mogelijke toegang voor alle ondersteuning met noodzakelijk verblijf. Als het mogelijk is organiseren we één toegang.

Hoe we de regionale samenwerking hebben ingericht – de governance tussen gemeenten- is uitgewerkt in paragraaf 5. Wij geven invulling aan de opgaven door in de regio, waar nodig, intensief en op basis van gezamenlijke verantwoordelijkheid samen te werken. De samenwerking tussen de gemeenten is in de regio Amersfoort voor het sociaal domein vastgelegd in dienstverleningsovereenkomsten. OMNV wordt opgenomen in deze dienstverleningsovereenkomsten. In lijn met de gemaakte afspraken in het sociaal domein, wordt gemeente Amersfoort als accounthoudende gemeente de extern bestuurlijk vertegenwoordiger van de regio. Dit doet gemeente Amersfoort samen met de gemeente Nijkerk, die in het BOSD ook is aangesteld als trekker van de opgave.

In aansluiting op paragraaf 2 –veranderende zorglandschap- zijn in paragraaf 6 de inrichtingsprincipes voor de regionale inkoop uitgewerkt.

1. Voldoende en kwalitatief goede hulp en ondersteuning
2. Duurzame relaties in partnerschap, samenwerking met beperkt aantal aanbieders
3. Afspraken op taakopgaven: transformatie en netwerksamenwerking
4. Gebiedsgericht werken, regionaal gebonden organisaties met lokale inbedding
5. Gezamenlijke verantwoordelijkheid voor monitoring: op KPI's maar ook softere indicatoren
6. Effectievere inzet van accountmanagement, intensieve relatie met de aanbieders

De gemeenten in de regio Amersfoort financieren beschermd wonen gezamenlijk. In de principeafspraken in 2020 is afgesproken dat het financiële model wordt ingericht op basis van solidariteit en het principe van verevening. Het financiële model wordt in de loop van 2021 concreet uitgewerkt aan de hand van deze uitgangspunten

Argumenten

1. *De regiovisie voldoet aan de richtlijnen van de Norm voor het opdrachtgeverschap (NvO) die we in VNG verband met elkaar hebben afgesproken.* In de regiovisie hebben we uitgewerkt op welke onderdelen we regionaal samenwerken in ondersteuning met noodzakelijk verblijf, wat we willen bereiken en hoe we onze samenwerking hebben vormgegeven.
2. *De regiovisie is in lijn met de landelijk ingezette beweging 'van Beschermd wonen naar beschermd thuis' en sluit aan op staand beleid, waaronder het regionale beleidskader Moed Moet (2017) en de principeafspraken (2020) over de samenwerking na de doordecentralisatie van beschermd wonen.*
3. *De regiovisie geeft helderheid over de inhoudelijke transformatie die we beogen en hoe we hieraan werken. De regiovisie vormt het kader voor de verdere uitvoering, zoals in de regionale inkoop 2023.* Om te kunnen transformeren kiezen gemeenten ervoor via de inkoop het zorglandschap te vereenvoudigen en samen te werken met een beperkt aantal aanbieders.

Kanttekeningen

1. *De beoogde veranderingen van het zorglandschap geven we lokaal en regionaal vorm middels transformatie en uitvoeringsprogramma's en via de inkoop.* Transformatie en verandering van het zorglandschap kan gevolgen hebben voor zorgorganisaties en hun cliënten. Dit zal mogelijk leiden tot onrust en onzekerheden. Door goed overleg, communicatie en waar nodig overgangmaatregelen wordt dit zoveel mogelijk beperkt. Voor de cliënten is een belangrijke randvoorwaarde die wordt meegenomen in de inkoop, dat zij hun zorgtraject af kunnen maken (continuïteit van zorg).
2. *De in de visie opgenomen begrippen en terminologie kan op onderdelen afwijken van lokale beleidskaders.* Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld:
 - de lokale teams (een verzamelbegrip voor de sociale (wijk) teams)
 - de term sociale basis infrastructuur
 - en de term 'positieve gezondheid' en de wijze waarop daar lokaal invulling aan wordt gegeven.

Inclusie

De gemeenten in de regio Amersfoort vinden het belangrijk dat mensen met een psychische kwetsbaarheid zo veel mogelijk mee kunnen doen in de samenleving, zoveel mogelijk in de eigen omgeving. Dit vormt een belangrijk uitgangspunt voor de doordecentralisatie van beschermd wonen. Deze ontwikkeling draagt daardoor bij aan de inclusie van de kwetsbare mensen waarvoor dit ondersteuningsaanbod bedoeld is. Zij hoeven namelijk niet meer perse uit hun vertrouwde omgeving om de benodigde ondersteuning te ontvangen. We streven naar zo veel mogelijk ondersteuning georganiseerd in de eigen wijk: thuis als het kan, in een beschermde woonvoorziening als het nodig is. We organiseren een herstelgericht ondersteuningscontinuüm: een sluitend aanbod van ondersteuning dat meebeweegt met de ondersteuningsvraag. De vraag kan bijvoorbeeld gaan over wonen, financiën, sociale contacten of een zinvolle daginvulling. Alles wat bijdraagt om beter te kunnen meedoen in de maatschappij en is gericht op toenemende zelfredzaamheid en participatie.

Maatschappelijke participatie

In de voorbereiding op de regiovisie hebben we feedback gevraagd aan de verschillende stakeholders, waaronder de adviesraden sociaal domein. Via o.a. de Nieuwsbrief Sociaal Domein zijn organisaties uitgenodigd om hun input te geven op de ontwerpversie. In een matrix zijn alle reacties verwerkt, met het antwoord en de wijze waarop dit is verwerkt in de regiovisie. Ter informatie is deze matrix bijgevoegd als bijlage.

Over het algemeen onderschrijven de adviesraden de hoofdlijnen van de regiovisie en geven ook aan dat deze goed aansluiten op de vastgestelde lokale beleidskaders. Vanuit de adviesraden is aandacht gevraagd voor de leesbaarheid van de visie voor een breder publiek. Hiervoor is een Publieksversie ontwikkeld.

De zorgaanbieders hebben met name gereageerd op het nieuwe zorglandschap. Over het algemeen staan de aanbieders achter het zorglandschap zoals het in de regiovisie is omschreven, maar op een aantal punten werd verduidelijking gevraagd en de functies die zijn omschreven. De tekst is op een aantal punten aangescherpt. Er werd aandacht gevraagd voor de overgang naar wonen in de wijk en de inrichting van de sociale basisinfrastructuur. Ook is er op het belang van het maken van goede afspraken over ieders rol in de transformatie. Er zijn aanbevelingen gedaan die worden meegenomen in de overwegingen over de inkoop 2023.

Financiële consequenties

op juistheid beoordeeld door

Zaira van den Boogaard

1. *De vaststelling van de regiovisie heeft geen directe financiële consequenties.*
De regiovisie sluit aan op de gemaakte afspraken en landelijke financiële bekostigingssystematiek, derhalve zijn er geen directe financiële consequenties. Wel is er sprake van indirecte gevolgen: de visie leidt tot:
 - a. *Een nieuwe inkoop met wijzigingen in vorm en dus ook financiële risico's;*
De gekozen inrichtingsprincipes kunnen kostenverhogende gevolgen en andere risico's hebben. Omdat we de kosten gaan delen komen deze mogelijk ook lokaal terecht. Ook kan het zijn dat de manier van inkopen gevolgen heeft voor lokale aanbieders en/of de inrichting van ons lokaal zorgaanbod. Bij de inkoop van ondersteuning met noodzakelijk verblijf wordt vooraf, in samenwerking met de regiogemeenten, een raming gemaakt van de te verwachte lasten en de financiële lokale gevolgen.
 - b. *Een andere verdeelsystematiek;*
Er worden nieuwe afspraken gemaakt over de hoogte van de bijdrage aan de regionale samenwerking.
 - c. *Extra inzet op het nieuwe zorglandschap; en dus lokale kosten*
De overgang van de huidige ingekochte ondersteuning met noodzakelijk verblijf naar het nieuwe zorglandschap vraagt inzet van iedere regiogemeente. De sociale basisinfrastructuur moet op orde zijn, er moeten voldoende passende woningen zijn en wijken moeten ondersteund worden bij de beweging naar beschermd thuis in de wijk. Dit moet in nauwe samenhang gebeuren tussen regiogemeenten, lokale teams, centrale toegang en zorgaanbieders, in aansluiting op de ondersteuningsbehoefte van inwoners. De komende periode wordt hierop nadrukkelijk ingezet. Over uitwerking van de visie in lokale en regionale transformatie- en uitvoeringsprogramma vindt afzonderlijke besluitvorming plaats, waarbij de financiële consequenties in beeld worden gebracht.
2. *Financiële dekking kan gevonden worden: Financieel kader transitie Beschermd Wonen*
Met ingang van 2023 vindt er een herschikking plaats van de rijksmiddelen voor beschermd wonen. Deze middelen worden op dit moment via het gemeentefonds (de Integratie Uitkering Sociaal Domein) aan de centrumgemeenten uitgekeerd. Binnen de regio Amersfoort is dat de gemeente Amersfoort. Door de herschikking van deze middelen binnen de regio zal er vanaf 2023 een herverdeeleffect voor de regiogemeenten ontstaan. Concreet houdt dat voor Woudenberg in dat er een verschuiving plaatsvindt van de kosten voor beschermd wonen van Amersfoort naar Woudenberg. Tegelijkertijd komen er vanaf 2023 via de Integratie Uitkering Sociaal Domein ook aanvullende middelen naar ons toe; wij krijgen lokaal de middelen voor de nieuwe lokale instroom in BW. Zodra alle gemeenten zelf de middelen ontvangen voor bescherming en opvang zijn zij in staat verschillende en wisselende (lokale) samenwerkingsverbanden aan te gaan. Op regionaal niveau worden nadere vereveningsafspraken gemaakt met als doel het beperken van financiële risico's voor individuele regiogemeenten.

Onzekerheden

Of de middelen vanaf 2023 toereikend zijn om de extra kosten te kunnen dekken, is op dit moment nog niet bekend. Daarbij spelen een aantal factoren een rol:

1. De toekomstige instroom/doorstroom/uitstroom is nog niet volledig te voorspellen: de overstap naar de WLZ is nog niet volledig afgerond.
2. De budgetten na 2023 zijn nog niet concreet: de landelijke verrekeningsystematiek is nog niet vastgesteld.

Financieel uitgangspunt is dat de hele transitie van het beschermd wonen kan worden uitgevoerd door de middelen die hiervoor beschikbaar worden gesteld binnen de Integratie Uitkering Sociaal Domein. Hoe dit financieel kader verder vorm krijgt wordt later uitgewerkt.

Aanpak/uitvoering

De vervolgstappen zijn:

- Vaststelling van de regiovisie in alle gemeenteraden van de regiogemeenten
- De regiovisie te gebruiken als kader voor de lokale en regionale uitvoering, waaronder de nieuwe regionale inkoop in 2023

Communicatie

De communicatieboodschap:

De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Leusden, Nijkerk, Soest en Woudenberg werken samen aan de hulp en ondersteuning voor mensen met psychische kwetsbaarheid. Bijvoorbeeld mensen die ondersteuning nodig hebben in de omgang met anderen, in het overzien van het dagelijks leven of het volhouden van een zinvolle daginvulling. Deze gemeenten hebben samen de regiovisie 2021 – 2026 opgesteld voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (Opvang met noodzakelijk verblijf, OMNV). In de regiovisie staat beschreven waar we nu staan en waar we naartoe willen. De gemeenten in de regio Amersfoort vinden het belangrijk dat mensen met een psychische kwetsbaarheid zo veel mogelijk mee kunnen doen in de samenleving, zoveel mogelijk in de eigen omgeving. Daarvoor is een sluitend aanbod nodig zodat niemand die een indicatie OMNV heeft, tussen wal en schip valt. We organiseren ondersteuning die altijd bereikbaar en beschikbaar is: als het nodig is 24 uur per dag, 7 dagen per week. Mensen doorlopen in hun proces van uitval en herstel verschillende fasen met verschillende behoeften. Het ondersteuningsaanbod gaat daar de komende jaren steeds beter op aansluiten. De wens en de mogelijkheden van de cliënt volgend, en zoveel mogelijk gericht op herstel. Zo kort als kan, zo lang als nodig is. We organiseren een herstelgericht ondersteuningscontinuüm: een sluitend aanbod van ondersteuning dat meebeweegt met de ondersteuningsvraag. De vraag kan bijvoorbeeld gaan over wonen, financiën, sociale contacten of een zinvolle daginvulling. Thuis als het kan, in een beschermde woonvoorziening als het nodig is. We organiseren alle ondersteuning zoveel mogelijk in de wijk. De 24/7 ondersteuning sluit aan op andere ondersteuning, zoals minder intensieve ambulante begeleiding.

Bijlagen

1. Raadsbesluit 'Samen in de wijk'
2. Regiovisie 'Samen in de wijk'
3. Publieksversie 'Samen in de wijk'
4. Matrix met vragen, antwoorden en verwerkte aanpassingen in de regiovisie naar aanleiding van de feedbackronde.